YBS Hukuk, Adana Avukatlık Bürosu Av. Yakup Buğrahan SEVDİ
https://www.ybshukuk.com.tr/yargitay-4-hukuk-dairesi-2025-7129-ibraname-sonrasi-bakiye-tazminat-fahis-fark/

Yargıtay 4. Hukuk Dairesi 2025/7129 K. | İbraname sonrası bakiye tazminat ve fahiş fark değerlendirmesi

Yargıtay, 4. Hukuk Dairesi, Esas No: 2025/3514, Karar No: 2025/7129, Karar Tarihi: 05.05.2025
Kararın resmi kaynağı

4. Hukuk Dairesi 2025/3514 E. , 2025/7129 K.

"İçtihat Metni"MAHKEMESİ :Ticaret Mahkemesi

SAYISI : 2025/128-2025/144

İtiraz Hakem Heyeti kararı davalı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hakimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; 06.12.2018 tarihinde davacının yolcu olarak bulunduğu davalı nezdinde Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası (ZMSS) poliçesi bulunan aracın karıştığı tek taraflı trafik kazasında davacının yaralanarak malul kaldığını, davalının tahkimden önce davacıya 26.11.2019 tarihinde 49.013,41 TL kısmi ödeme yaptığını, ödemenin eksik olduğunu, bakiye tazminat talep ettiklerini belirterek fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla şimdilik 5.000,00 TL sürekli iş göremezlik tazminatının davalıya başvuru tarihini takip eden 15 günün bitiminden itibaren işleyecek yasal veya ticari faiziyle birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiş, ıslah dilekçesi ile talebini 42.699,74 TL'ye yükseltmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; davalının tahkim yargılamasından önce davacıya ödeme yaptığını, davacının zararının karşılandığını, bakiye tazminata ilişkin talebin reddi gerektiğini, başvuruya eklenen maluliyet raporunu kabul etmediklerini belirterek davanın reddini istemiştir.

III. UYUŞMAZLIK HAKEM HEYETİ KARARI

Uyuşmazlık Hakem Heyetinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile davalıya sigortalı aracın sürücüsünün kazanın meydana gelmesinde tam kusuru olduğu, davacının dosyaya sunduğu Mersin Üniversitesi Sağlık Araştırma ve Uygulama Merkezinin 14.10.2019 tarihli raporuna göre davacının kazadan kaynaklanan maluliyetinin % 10 oranında olduğu, dosya kapsamında alınan 21.04.2020 tarihli aktüer bilirkişi raporunda kısmi ödemenin yetersiz olduğunun tespit edildiği, rapor tarihindeki verilere göre TRH 2010 Yaşam Tablosu ve % 1,8 teknik faiz yöntemi ile 93.489,72 TL tazminatın hesaplandığı, hesaplanan bu miktardan kısmi ödemenin güncelleştirilmiş halinin mahsup edilmesi suretiyle bakiye tazminat miktarının belirlendiği gerekçesiyle başvurunun kabulü ile 42.699,74 TL sürekli iş göremezlik tazminatının 17.01.2020 tarihinden itibaren işlemiş yasal faiziyle birlikte davalıdan tahsiline karar verilmiştir.

IV. İTİRAZ

Uyuşmazlık Hakem Heyeti kararına karşı süresi içinde davalı vekilince itiraz edilmesi üzerine, İtiraz Hakem Heyetinin 07.10.2020 tarihli ve 2020/İHK-20182 sayılı kararı ile davacının davalıya başvurusu sırasında sunduğu maluliyet raporunun usulüne uygun düzenlenmediği ve 2918 sayılı KTK'nın 97 nci maddesi ile ZMSS Genel Şartları gereği gerekli olan tüm belgeler ile başvuru yapılmadığı, tahkime başvurulmadan önce usulüne uygun yapılmış bir başvuru bulunmasının dava şartı olduğu gerekçesiyle davalı vekilinin itirazının kabulüne, Uyuşmazlık Hakem Heyeti kararının kaldırılmasına, yeniden hüküm kurulmasına, başvurunun

başvuru şartı eksikliği sebebiyle usulden reddine karar verilmiştir.

V. BOZMA VE BOZMADAN SONRAKİ YARGILAMA SÜRECİ

A. Birinci Bozma Kararı

İtiraz Hakem Heyetinin 07.10.2020 tarihli ve 2020/İHK-20182 sayılı kararının süresi içinde davacı vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine, Dairenin 02.03.2022 tarihli ve 2021/11107 Esas, 2022/3754 Karar sayılı ilamıyla; davanın esasına girilmesine engel olacak nitelikteki dava şartı eksiğinin giderilmesinin mümkün olduğu durumlarda, HMK'nın 115/2. maddesi gereği eksikliğin giderilmesi için kesin süre verilip sonucuna göre karar verilmesi gerektiği, İtiraz Hakem Heyetince, davacının yaralanmasına ilişkin tüm tıbbi belgeler dosyaya getirtilerek üniversitelerin adli tıp anabilim dalı başkanlıklarından kaza tarihi itibari ile yürürlükte bulunan Özürlülük Ölçütü, Sınıflandırması ve Özürlülere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre yeni bir maluliyet raporu alınması gerektiği gerekçesi ile İtiraz Hakem Heyeti kararının bozulmasına karar verilmiştir.

B. İtiraz Hakem Heyetince Bozmaya Uyularak Verilen İkinci Karar

İtiraz Hakem Heyetinin 27.09.2022 tarihli ve KIT/2022-1728 sayılı kararı ile bozma ilamı uyarınca alınan ... Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı Başkanlığının 22.08.2022 tarihli raporuna göre davacının kazadan kaynaklanan maluliyetinin % 6 oranında olduğunun tespit edildiği, davalının tahkim yargılamasından önce davacıya 26.11.2019 tarihinde 49.013,41 TL kısmi ödeme yaptığı, söz konusu ödemenin %1,8 teknik faize göre hesaplandığı, tazminat hesabının progresif rant yöntemine göre yapılması gerektiği, 2022 yılı güncel asgari ücret verilerine göre hakem heyetince yapılan hesaplamaya göre 195.989,35 TL sürekli iş göremezlik tazminatının hesaplandığı, bu haliyle her halükarda kısmi ödemenin eksik yapılmış olacağı, kısmi ödemenin güncel değerinin 62.670,02 TL olduğu, hakem heyetince güncel verilere göre hesaplanan 195.989,35 TL'den kısmi ödemenin güncel değeri olan 62.670,02 TL'nin mahsup edilmesi halinde 133.319,33 TL bakiye sürekli iş göremezlik tazminatının hesaplandığı, bozma ilamından önce Uyuşmazlık Hakem Heyetince davacı lehine 42.699,74 TL sürekli iş göremezlik tazminatına hükmedildiği, davacı tarafça söz konusu tutara ve karara itiraz edilmediği, bu nedenle anılan tutarın davacı yönünden kesinleştiği, bu miktardan daha fazlasına hükmedilemeyeceği, ilk kararda hükmedilen ve davacı yönünden kesinleşen bu tutara göre karar verilmesi gerektiği gerekçesiyle Uyuşmazlık Hakem Heyetinin kararına karşı davalı vekilinin itirazının reddine karar verilmiştir.

C. İkinci Bozma Kararı

İtiraz Hakem Heyetinin 27.09.2022 tarihli ve KIT/2022-1728 sayılı kararının süresi içinde davacı vekili ve davalı vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine, Dairenin 29.12.2022 tarihli ve 2022/15542 Esas, 2022/18091 Karar sayılı ilamıyla davacının ... uyruklu olduğu, hakem heyetince davacının teminat muafiyetinin bulunup bulunmadığı hususunda, hükme dayanak oluşturacak nitelikte bir araştırmanın yapılmadığı, 5718 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun'un 48/2. maddesinde dava açanın karşılıklılık esasına göre, teminattan muaf tutulabileceği düzenlendiğinden öngörülen teminat hususunun re'sen gözetilmesi gerektiği, İtiraz Hakem Heyetince, öncelikle davacının teminattan muaf olup olmadığı hususunun .... Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü'nden sorularak alınacak yazı cevabına göre, davacının teminat göstermesi gerektiği sonucuna varılırsa, teminatın yatırılması için davacıya kesin süre verilmesi, anılan sürede belirtilen teminatın yatırılmaması halinde istemin usulden reddine, yatırılması halinde ise, dava şartı eksikliği süresinde giderilmiş olacağından işin esasına girilerek sonucuna göre karar verilmesi gerektiği gerekçesi ile İtiraz Hakem Heyeti kararının bozulmasına karar verilmiş, bozma neden ve şekline göre taraf vekillerinin temyiz itirazlarının incelenmesine gerek görülmemiştir.

D. İtiraz Hakem Heyetince Bozmaya Uyularak Verilen Üçüncü Karar

İtiraz Hakem Heyetinin 15.01.2024 tarihli ve KIT-2022-1728-2 sayılı kararı ile bozma ilamı uyarınca davacı tarafın usulüne uygun şekilde teminat yatırdığı, Yargıtay 4.Hukuk Dairesinin 29.12.2022 tarihli ve 2022/15542 Esas, 2022/18091 Karar sayılı ilamında her iki tarafın temyizi olmasına karşın sadece teminat yönünden bozma yapıldığı, tarafların temyiz itirazlarının incelenmediği, davacının teminat ödemesine ilişkin usuli eksikliğin giderildiği, bu nedenle İtiraz Hakem Heyetinin 07.10.2020 tarihli ve 2020/İHK-20182 sayılı kararının sonuç kısmının tekrarlanarak hüküm kurulması gerektiği gerekçesiyle hakem heyeti tarafından verilen karara yönelik davalı vekilinin itirazının kabulü ile ilk hakem kararının kaldırılmasına, başvurunun başvuru şartı eksikliği sebebiyle usulden reddine karar verilmiştir.

E. Üçüncü Bozma Kararı

İtiraz Hakem Heyetinin 15.01.2024 tarihli ve KIT-2022-1728-2 sayılı kararının süresi içinde davacı vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine, Dairenin 13.05.2024 tarihli ve 2024/2686 Esas, 2024/4652 Karar sayılı ilamıyla İtiraz Hakem Heyetince, Dairenin teminat yatırılmasına ilişkin 29.12.2022 tarihli ikinci bozma ilamından sonra, Dairenin 02.03.2022 tarihli ilk bozma ilamı uyarınca dosyaya kazandırılan ... Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı Başkanlığı tarafından düzenlenen 22.08.2022 tarihli rapora göre davacının kazadan kaynaklanan maluliyetinin % 6 oranında olduğu, anılan raporun kaza tarihinde yürürlükte olan Özürlülük Ölçütü, Sınıflandırması ve Özürlülere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları

Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre hazırlandığının anlaşılmasına göre, davalı vekilinin Uyuşmazlık Hakem Heyetinin kararına karşı sunduğu itirazlar yönünden değerlendirme yapılıp dosyanın esasına ilişkin inceleme yapılması gerekirken, Dairenin 02.03.2022 tarihli ilamı ile bozulmasına karar verilen İtiraz Hakem Heyetinin başvurunun usulden reddine ilişkin 07.10.2020 tarihli ve 2020/İHK-20182 sayılı kararının tekrarlanarak hüküm kurulmasının doğru olmadığı, bu haliyle İtiraz Hakem Heyetince her ne kadar bozma ilamına uyulmuşsa da bozmanın gereklerinin yerine getirilmediği ve hüküm tesis edilirken maddi hata yapıldığı, İtiraz Hakem Heyetince, davalı vekilinin Uyuşmazlık Hakem Heyetinin kararına ilişkin itirazları değerlendirilerek, dosyanın esasına ilişkin inceleme yapılması gerektiği gerekçesi ile İtiraz Hakem Heyeti kararının bozulmasına karar verilmiştir.

F. İtiraz Hakem Heyetince Bozmaya Uyularak Verilen Dördüncü Karar

İtiraz Hakem Heyetinin ilam başlığında belirtilen kararı ile dosya kapsamı incelendiğinde, İtiraz Hakem Heyetinin 27.09.2022 tarihli ve 2020/İHK-20182 sayılı kararın gerekçesinde, bozma ilamına uygun olarak dosyaya kazandırılan % 6 oranlı maluliyet raporu kapsamında hesaplama yapılarak, hesaplanan tazminatın, ilk hakem kararında hükmedilen tazminat tutarından daha yüksek olması sebebiyle, davalı … şirketinin itirazlarının reddine karar verilmiş olduğu, bu kararın temyiz edilmesi üzerine yapılan bozmanın teminata ilişkin olması dikkate alındığında, ilk hakem kararında davacı tarafından itiraz edilmeyerek kesinleşen ve davalı sigortacı lehine kazanılmış hak doğuran tazminat tutarı üzerinden yeniden hüküm kurulması gerektiği gerekçesiyle Uyuşmazlık Hakem Heyeti kararına karşı davalı vekilinin itirazının reddine, ilk hakem heyeti kararının tekrarına, bu doğrultuda, başvurunun kabulü ile 42.699,74 TL sürekli iş göremezlik tazminatının 17.01.2020 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalıdan tahsiline karar verilmiştir.

VI. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

Davalı vekili temyiz dilekçesinde; davacının tahkim yargılamasından önce davalıya gerekli belgeler ile başvuru yapmadığını, dava şartının sağlanmadığını, bu nedenle başvurunun usulden reddine karar verilmesi gerektiğini, davalının tahkim yargılamasından önce davacıya %100 kusur ve %6 maluliyet oranına göre 26.01.2019 tarihinde 49.013,41 TL tazminat ödediğini, davalının sorumluluğunu yerine getirdiğini, davacının bakiye tazminata ilişkin talebinin reddine karar verilmesi gerektiğini, davacı tarafça Sigorta Tahkim Komisyonuna yapılan ilk başvuruda dosyaya sunulan raporda maluliyet oranının % 10 olarak tespit edildiğini, dosya bozulduktan sonra alınan yeni sağlık kurulu raporunda ise davacının maluliyet oranının % 6 olarak tespit edildiğini, bu maluliyet oranı üzerinden hesaplama

yapıldığını, yeniden yapılan hesaplamalar neticesinde her ne kadar maluliyet oranı aynı olsa da davalının ödeme tarihi itibariyle eksik ödeme yaptığı kanaatine varıldığını, ancak yapılan hesaplamada progresif rant yönteminin kullanıldığını, davalının ödeme yapmış olduğu tarihteki hesaplamaların %1,8 teknik faize göre yapıldığını, %1,8 teknik faize göre yapılan hesaplama sonucu davacıya ödeme yapıldığını, hesaplama yöntemi farklı olduğu için davalı tarafından ödenen miktar ile yapılan yeni hesaplama arasında fark ortaya çıktığını, oysa ki %1,8 teknik faize göre hesaplama yapılması gerektiğini, %1,8 teknik faiz kullanılarak yapılan hesaplamaya göre ödemenin yeterli olup olmadığının dikkate alınması gerektiğini, farklı hesaplama yöntemi üzerinden yapılan hesaba göre davacı lehine bakiye tazminata hükmedilmesinin hukuka aykırı olduğunu, dosyanın bozma kararı sonrasında yeniden İtiraz Hakem Heyetine gönderildiğini, İtiraz Hakem Heyetinin tazminat hesabı yapılabilmesi için bilirkişi raporu aldığını, ancak bu bilirkişi raporunun taraflarına tebliğ edilmediğini, hukuki dinlenilme ve savunma haklarının kısıtlandığını beyan etmektedir.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, davalı ... tarafından ZMSS poliçesi ile teminat altına alınan aracın karıştığı trafik kazası sonucu yaralanan davacı yolcunun uğradığı sürekli iş göremezlik tazminatı talebine ilişkindir.

1.Dosya kapsamından davacının davaya konu trafik kazasında meydana gelen yaralanması sebebiyle davalıya başvuru yaptığı, davalı tarafça hasar dosyasının açıldığı, davacı vekili tarafından 25.11.2019 tarihli ibranamenin imzalandığı, anılan ibraname gereği davalının davacıya tahkim yargılamasından önce 26.11.2019 tarihinde 49.013,41 TL kısmi ödeme yaptığı, eldeki başvuruda davacı vekilinin ödemenin 2918 sayılı KTK'nın 111 inci maddesinin 2 nci fıkrası kapsamında eksik ve yetersiz olduğu gerekçesiyle bakiye tazminat talebinde bulunduğu anlaşılmıştır.

2918 sayılı KTK'nun 111 inci maddesinin 2 nci fıkrasında; "Tazminat miktarlarına ilişkin olup da, yetersiz veya fahiş olduğu açıkça belli olan anlaşmalar veya uzlaşmalar yapıldıkları tarihten başlayarak iki yıl içinde iptal edilebilir." hükmü mevcut olup, huzurdaki dava 2 yıllık hak düşürücü süre içerisinde açılmıştır.

Davacı vekili tarafından dosyaya sunulan ... Üniversitesi Sağlık Araştırma ve Uygulama Merkezinin 14.10.2019 tarihli raporuna göre davacının kazadan kaynaklanan maluliyetinin % 10 oranında olduğunun tespit edildiği, Uyuşmazlık Hakem Heyetince alınan 21.04.2020 tarihli aktüer bilirkişi raporunda kısmi ödemenin yetersiz olduğunun değerlendirildiği, rapor tarihindeki verilere göre TRH 2010 Yaşam Tablosu ve % 1,8 teknik faiz yöntemi ile 93.489,72 TL tazminatın hesaplandığı, hesaplanan bu miktardan kısmi ödemenin güncelleştirilmiş

halinin mahsup edilmesi suretiyle 42.699,74 TL bakiye tazminatın hesaplandığı, Uyuşmazlık Hakem Heyetince anılan rapor benimsenmek suretiyle davacı lehine 42.699,74 TL tazminata hükmedildiği, karara davalı vekili tarafından itiraz edilmesi üzerine İtiraz Hakem Heyetinin 07.10.2020 tarihli ve 2020/İHK-20182 sayılı kararı ile; söz konusu maluliyet raporunun usulüne uygun düzenlenmediği gerekçesiyle davalı vekilinin itirazının kabulüne, Uyuşmazlık Hakem Heyeti kararının kaldırılmasına, başvurunun başvuru şartı eksikliği sebebiyle usulden reddine karar verildiği, kararın davacı vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine Dairenin 02.03.2022 tarihli ve 2021/11107 Esas, 2022/3754 Karar sayılı ilamıyla; yeni bir maluliyet raporu alınması gerektiği gerekçesi ile kararın bozulmasına karar verildiği, İtiraz Hakem Heyetince bozma ilamı uyarınca alınan ... Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı Başkanlığının 22.08.2022 tarihli raporuna göre davacının kazadan kaynaklanan maluliyetinin % 6 oranında olduğunun tespit edildiği anlaşılmıştır.

Uyuşmazlık Hakem Heyetince hükme esas alınan 21.04.2020 tarihli aktüer bilirkişi raporunda tazminat hesabının TRH 2010 Yaşam Tablosu ve % 1,8 teknik faize göre yapıldığı, davacı vekilinin rapora itiraz etmediği, söz konusu rapor benimsenerek Uyuşmazlık Hakem Heyetince davacı lehine tazminata hükmedildiği, davacı vekili tarafından anılan karara itiraz edilmediğinin de anlaşılmasına göre, tazminatın TRH 2010 Yaşam Tablosu ve % 1,8 teknik faize göre hesaplanması yönünden, davalı lehine usuli kazanılmış hak oluştuğu görülmektedir.

Sonuç itibariyle, eldeki dosyada davacının bakiye tazminat talep etme hakkı olup olmadığının tespit edilmesi için hesaplamaların % 6 maluliyet oranı ile TRH 2010 Yaşam Tablosu ve % 1,8 teknik faize göre yapılması gerektiği açıktır.

Ancak, temyize konu edilen son karar incelendiğinde, dosya kapsamında % 6 maluliyet oranı dikkate alınarak hesaplama yapılması için aktüer bilirkişiden rapor alınmadığı, KTK'nın 111 inci maddesi uyarınca kısmi ödeme tarihindeki verilere göre yetersiz ödeme olup olmadığı yönünde bir değerlendirmenin yapılmadığı, İtiraz Hakem Heyetince aktüerya raporu alınmaksızın resen dosya üzerinden hesaplama yapıldığı, TRH 2010 Yaşam Tablosu ile %1,8 teknik faiz yönünden davalı lehine usuli kazanılmış hak doğmasına rağmen tazminatın progresif rant yöntemine göre hesaplanması gerektiği kanaatine varıldığı, % 6 maluliyet oranına göre hesaplanan tazminattan kısmi ödemenin güncelleştirilmiş halinin mahsup edilmesi suretiyle tespit edilen miktarın, Uyuşmazlık Hakem Heyetince hükmedilen tazminat tutarından daha yüksek olduğu, davacı tarafın karara itiraz etmemesi sebebiyle bu tutarın kesinleştiği ve davalı lehine usuli kazanılmış hak oluştuğu gerekçesiyle Uyuşmazlık Hakem Heyetince hükmedilen miktar ile aynı miktarda tazminata hükmedildiği anlaşılmıştır.

Somut olayda, maluliyet tazminatı öncelikle ödeme tarihindeki verilere göre hesaplanmalı,

ödenmesi gereken miktarla ödenen miktar arasında 2918 sayılı KTK'nın 111 inci maddesinin 2 nci fıkrasında belirtildiği şekilde fahiş bir fark olup olmadığı değerlendirilmelidir. Şayet ödenmesi gereken maluliyet tazminatı ile ödenmiş olan miktar arasında fahiş fark olduğu saptanırsa, davacı tarafından daha önce verilen ibranamenin makbuz hükmünde olduğu kabul edilerek, rapor tarihindeki verilere göre hesaplanan tazminat tutarından, davalı tarafından yapılan ödemenin güncellenerek düşülmesi sonucunda oluşan duruma göre karar verilmesi gerekmektedir.

Şu durumda İtiraz Hakem Heyetince, öncelikle davalının davacıya yaptığı kısmi ödemeye ilişkin evraklar temin edilmek suretiyle % 6 maluliyet oranı, TRH 2010 Yaşam Tablosu ile %1,8 teknik faize göre tazminatın hesaplanması için aktüer bilirkişiden ek rapor alınarak ödenmesi gereken miktarla ödenen miktar arasında 2918 sayılı KTK'nın 111 inci maddesinde belirtildiği şekilde fahiş bir fark olup olmadığı değerlendirilerek sonucuna göre karar verilmesi gerekirken yazılı olduğu şekilde hüküm tesisi doğru olmamıştır.

2. Bozma ilamının kapsam ve şekline göre, davalı vekilinin diğer temyiz itirazları şimdilik incelenmemiştir.

VII. KARAR

1.Yukarıda (1) numaralı bentte açıklanan nedenlerle davalı vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile temyiz olunan İtiraz Hakem Heyeti kararının BOZULMASINA,

2.Yukarıda (2) numaralı bentte açıklanan nedenlerle davalı vekilinin diğer temyiz itirazlarının incelenmesine şimdilik yer olmadığına,

Peşin alınan temyiz harcının istek halinde davalıya iadesine,

Dosyanın mahkemeye gönderilmesine,

05.05.2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.